

АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ
«ӘДІСТЕМЕЛІК ОРТАЛЫҒЫ» МКҚК
ГККПТ «МЕТОДИЧЕСКИЙ ЦЕНТР»
АКИМАТА ГОРОДА АСТАНЫ
Шығыс (Исходящий) № 2269
« 19 » 12 2024 ж. б.

Білім беру ұйымдарының басшыларына

Астана қаласы әкімдігінің «Әдістемелік орталығы» МКҚК 2024 жылдың 12 желтоқсан күні Қалалық Сараптамалық кеңесінің кезекті №4 отырысы өткенін хабарлайды.

Осыған орай, білім беру ұйымдары педагогтерінің іс-тәжірбиелерін тарату бойынша Сараптамалық кеңес отырысының хаттама көшірмесін және жұмыстар тізімін жолдайды.

Қосымша: 8 п.

Басшы

С. Дауешова

Р. Айгараева
87072790705

Handwritten signatures and initials in blue ink.

Мектепке дейінгі, жалпы орта, қосымша, арнайы, техникалық және кәсіптік беру ұйымдары педагогтерінің инновациялық-педагогикалық жұмыстарын қарастыру бойынша қалалық оқу-әдістемелік Сараптамалық кеңес отырысының № 4 хаттама көшірмесі

Өткізілген күні: 12 желтоқсан 2024 ж.

Қатысқандар: Қалалық оқу-әдістемелік Сараптамалық кеңес мүшелері

Күн тәртібінде:

1. Қалалық оқу-әдістемелік Сараптамалық кеңес отырысының II кезеңінде қарастырылған педагогтердің іс-тәжірибелері қарастырып, қорытынды шығару

Тыңдалды: Сараптамаға жіберілген педагогтер жұмыстарының Сараптамалық қорытындысы бойынша сарапшылардың оң және теріс пікірлері тыңдалды. Дауыс беру арқылы жұмыстардың таратылуы немесе пысықтауға қайтарылуы туралы шешімдер шығарылды.

Шешімі:

1. Оң пікір алған 179 жұмыс қала деңгейіне таратуға, 27 жұмыс Республикалық оқу-әдістемелік Сараптамалық кеңесте қарастыруға ұсынылды.

Кеңес төрағасы

Кеңес хатшысы

А. Мухамеджанова

Р. Айгараева

148	Мякушко Галина Константиновна	Астана қаласы әкімдігінің "№ 30 мектеп-гимназиясы" ШЖҚ МҚК	"Тропинка к счастливой семье" методическое пособие	қала көлеміне таратуға ұсынылды
149	Никитина Людмила Петровна	ГККП "Детская музыкальная школа №3 им. Ермака Серкебаева"	"Краткие лекции по музыкальной литературе 1 год обучения" учебно-методическое пособие	қала көлеміне таратуға ұсынылды
150	Нугумарова Дина Кенгесовна	Қайым Мұхамедханов атындағы №90 гимназия	"ГЕНДЕУЛЕР ЖӨНЕ ТЕҢСІЗДІКТЕР, ОЛАРДЫҢ ЖҮЙЕЛЕРІ ЖӨНЕ ЖҮЙЕНТІКТАРЫ" элективті курс бағдарламасы	қала көлеміне таратуға ұсынылды
151	Нургазина Мадина Оралхановна	№81 "Astana English School" халықаралық мектеп-гимназиясы	"Эмоциялық тұрақтылық" әдістемелік құралы	қала көлеміне таратуға ұсынылды
152	Сыпатаев Т., Таженов Н. И.	«Толағай» ұлттық спорт федерациясы	«Толағай» ұлттық күштік спорт 5-8 сыныптарға арналған үйірме бағдарламасы	қала көлеміне таратуға ұсынылды
153	Нурмагамбетова Ирина Генриховна	КГП на ПХВ "школа- гимназия №32"	Активизация познавательной деятельности младших школьников на уроках русского языка посредством использования приемов развития критического мышления методическое пособие для 4 класса	қала көлеміне таратуға ұсынылды
154	Нуртаева Канымай Узбекбаевна, Батырбек Қайрат, Есенбеков Самат Талғатович, Ибраева Сұлұшаш Байзуровна	Әдістемелік орталығы, №66 МЛ, №9 "Зерде" лицейі, №82 МЛ	«Алгебра» пәні бойынша қорытынды аттестаттауға дайындық жиынтығы (9 сынып)	қала көлеміне таратуға ұсынылды
155	Нуртазинава Алемгуль Капезовна	школы-лицей BINOM SCHOOL имени Ахмета Байтурсынулы	Формирование функциональной грамотности на уроках математики» методический сборник	қала көлеміне таратуға ұсынылды
156	Огурцова Марина Викторовна	ГКП на ПХВ "Школа-гимназия № 32"	"Функциональная грамотность на уроках истории" программа элективного курса для 5-6 классов	қала көлеміне таратуға ұсынылды
157	Оразалина Әсел Құрманғазықызы, Имамбаева Марина Алиевна	Астана қаласы әкімдігінің "№ 1 Арнайы мектеп-интернаты" КММ	Рабочая тетрадь "Развитие графомоторных навыков у детей с особыми образовательными потребностями"	қала көлеміне таратуға ұсынылды
158	Разхан Харлығаш	Әлихан Бөкейхан атындағы BINOM SCHOOL мектеп-лицейі	"География сабақтарында оқушылардың жаратылыстану- ғылыми сауаттылығын қалыптастыру" элективті курс бағдарламасы (9-сынып)	қала көлеміне таратуға ұсынылды
159	Рамазан Балжан Сағындыққызы	Ыбырай Алтынсарин атындағы #83 мектеп-лицейі	"Ұлттық өнер-рухани мәдениет" 5-6 сыныпқа арналған әдістемелік құралы	қала көлеміне таратуға ұсынылды
160	Расол Дария	"Мирас" халықаралық мектебі	"Мәтінмен жұмыс" 6- орыс сыныбына арналған элективті курс бағдарламасы	қала көлеміне таратуға ұсынылды
161	Рахимова Галина Михайловна, Жантаева Карлығаш Кадиржановна, Нагиева Гаухар Ораковна	Астана қаласының әкімшілігінің М. Жұмабаев атындағы №65 мектеп-гимназия	"Формирование произношения у детей с нарушениями слуха" ұсынымдар жинағы	қала көлеміне таратуға ұсынылды
162	Рахимова Галина Михайловна, Нагиева Гаухар Ораковна	Астана қаласының әкімшілігінің М. Жұмабаев атындағы №65 мектеп-гимназия	«Проектная деятельность как инструмент формирования функциональной грамотности у детей с нарушениями слуха» әдістемелік ұсыным	қала көлеміне таратуға ұсынылды
163	Рахметова Айжан Жалғасқызы	Ы.Алтынсарин атындағы № 83 мектеп-гимназиясы	"БІЛІМ БЕРУ САПАСЫН АРТТЫРУДАҒЫ ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТТІҢ ТИІМДІЛІГІ" көмекші құралы (9-10 сынып)	қала көлеміне таратуға ұсынылды
164	Сағынтай Айдаңа көрімтайқызы, Базарбай Айдаңа Абайқызы	Қ.Мұхамедханов атындағы №90 гимназия	"Кинематика негіздері" 9 сыныпқа арналған элективті курс бағдарламасы	қала көлеміне таратуға ұсынылды
165	Саденова Лайла Абдигалиевна, Адырбекова Гүлжан Шекербековна	Астана қаласы әкімдігінің «№ 71 мектеп-лицейі» ШЖҚ МҚК	«Орыс тілді сыныптардағы оқушылардың ауызекі сөйлеу тілін дамыту» элективті курс бағдарламасы (6-7 сыныптар)	қала көлеміне таратуға ұсынылды
166	Сазанбаева Асем Амантаевна	Әлихан Бөкейхан атындағы BINOM SCHOOL мектеп-лицейі	Kazakh Young Global Citizen программа элективного курса для 9 класса	қала көлеміне таратуға ұсынылды
167	Сарсекеева Анар Кантасовна	Қаныш Сәтбаев атындағы BINOM SCHOOL мектеп-лицейі	"Преподавание биологии на английском языке в рамках предметно-языкового интегрированного обучения" әдістемелік-дидактикалық жинағы	қала көлеміне таратуға ұсынылды
168	Сарсенова Айнура Мухтаровна, Базар Ардах	Шейх Тәмин бен Хамад әл Тәни атындағы № 85 мектеп-лицейі ШЖҚ МҚК	"The Globe" театр үйірмесінің бағдарламасы	қала көлеміне таратуға ұсынылды
169	Сергазина Сарубал Айтимовна	Астана қаласы әкімдігінің "Ж.Жабаев атындағы № 4 мектеп-гимназия"	Игровые методы в обучении русскому языку и литературе программа элективного курса для 5-7 классов	қала көлеміне таратуға ұсынылды
170	Сердалы Толкынай Онталапқызы	Қасым Қайсенов атындағы № 27 мектеп-лицей ШЖҚ МҚК	"Әдебиет сабағында жасанды интеллектті пайдаланып, оқушының ынтасын арттыру жолдары" элективті курс бағдарламасы	қала көлеміне таратуға ұсынылды
171	Серикбаева Индира Аманкелдиевна	Астана қаласы әкімдігінің №93 мектеп-лицей ШЖҚ МҚК	"ТАҚЫРЫБЫ ҰЛТТЫҚ ТАРИХ ТАҒЫЛЫМЫ" элективті курс бағдарламасы	қала көлеміне таратуға ұсынылды
172	Серикбаева Нургуль Иманалиевна	"Барлық Сырттанұлы атындағы №34орта мектеп" КММ	"Қазақстан халқының тарихы мен тағдыры" 7 сыныпқа арналған көмекші құралы	қала көлеміне таратуға ұсынылды
173	Серигова Бибигүл Түлегеновна	Кемел Ақышев атындағы №69 мектеп-гимназия ШЖҚ МҚК	"Математикалық логика: Ойындар мен жаттығулар" 4 сыныпқа арналған элективті курс бағдарламасы	қала көлеміне таратуға ұсынылды
174	Смагулова Айна Елюбаевна, Гой Наталья Анатольевна	Астана қаласы әкімдігінің "№30 мектеп-гимназия" ШЖҚ МҚК	"Самрукжан познает мир" оқу-әдістемелік құралы	қала көлеміне таратуға ұсынылды
175	Смагулова Назгуль Бекжановна	А.Байтұрсынұлы атындағы № 48 мектеп-лицей	"Ахметтану" 8 сыныпқа элективті курс бағдарламасы	қала көлеміне таратуға ұсынылды
176	Смайылова Саиғұл Сайлауовна	Қаныш Сәтбаев атындағы BINOM SCHOOL мектеп-лицейі	ЖАЗЫЛЫМ ДАҒДЫСЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУҒА АРНАЛҒАН ЖҰМЫС ТҮРЛЕРІ әдістемелік кешен	қала көлеміне таратуға ұсынылды
177	Шүленбаева Гулдария Мирзатаевна	"93 мектеп-лицей" ШЖҚ МҚК	«Махамбет – азаттық сарын, ұлттық рух» элективті курс бағдарламасы	қала көлеміне таратуға ұсынылды
178	Батырова Гаухар Асатұлдыққызы	Ы.Алтынсарин атындағы BINOM SCHOOL мектеп-лицейі	"Ұлттық-тұрмыстық бұйымдардың физикасы" әдістемелік құралы	қала көлеміне таратуға ұсынылды
179	Сыздыкова К.К., Жумабаева Ш.А., Сыздыков А.К.	Роза Бағланова атындағы №2 Балалар музыка мектебі	Өнер мектептерінің оқушыларына арналған софеджио пәнінен «МУЗЫКАЛЫҚ ДИКТАНТТАР» Жинағы	қала көлеміне таратуға ұсынылды
180	Тазабекова Жанар Жанысбековна	Темірбек Жүргенов атындағы №70 мектеп-лицей	"Мақала жазудың теориялық және практикалық негіздері" элективті курс бағдарламасы	қала көлеміне таратуға ұсынылды
181	Тамабаева Жанна Болысбековна	Астана қаласы әкімдігінің "Жүсіпбек Аймауытұлы атындағы № 24 орта мектеп" ШЖҚ МҚК	"Информационно-коммуникативные технологии при комплексном изучении текста на уроках русского языка и литературы" 5-6 классы	қала көлеміне таратуға ұсынылды

ab

Рецензия

на учебное пособие «Қазақ әндері, домбыра күйлері және Қазақстан композиторларының шығармалары негізіндегі сольфеджио пәнінен музыкалық диктанттар/Музыкальные диктанты по сольфеджио на основе казахских песен, домбровых кюев и произведений композиторов Казахстана» преподавателей ГККП «Детская музыкальная школа №2 имени Розы Баглановой» К. К. Сыздыковой, Ш. А. Жумабаевой, А. К. Сыздыкова

Учебное пособие «Қазақ әндері, домбыра күйлері және Қазақстан композиторларының шығармалары негізіндегі сольфеджио пәнінен музыкалық диктанттар/Музыкальные диктанты по сольфеджио на основе казахских песен, домбровых кюев и произведений композиторов Казахстана» педагогов ГККП «Детская музыкальная школа №2 имени Розы Баглановой» К. К. Сыздыковой, Ш. А. Жумабаевой, А. К. Сыздыкова предназначено для преподавателей предмета «Сольфеджио» детских музыкальных школ и детских школ искусств.

Актуальность создания учебного пособия «Қазақ әндері, домбыра күйлері және Қазақстан композиторларының шығармалары негізіндегі сольфеджио пәнінен музыкалық диктанттар/Музыкальные диктанты по сольфеджио на основе казахских песен, домбровых кюев и произведений композиторов Казахстана» обоснована тем, что на данном этапе детские музыкальные школы, детские школы искусств остро нуждаются в учебно-методическом обеспечении уроков «Сольфеджио», позволяющем организовать процесс обучения по предмету на основе казахской музыки. Музыкальный материал учебного пособия знакомит учащихся с высокохудожественными образцами казахской песенной и инструментальной культуры, способствует расширению музыкального кругозора, повышает интерес детей к более глубокому изучению и пониманию интонационных и стилистических особенностей казахской музыки.

Степень новизны работы. Учебное пособие обладает высокой степенью новизны, т.к. в республике недостаточно аналогичных учебных пособий по сольфеджио, основанных на образцах казахской музыки.

Научно-методический уровень. Учебное пособие подготовлено на высоком профессиональном уровне, с соблюдением дидактических принципов системности, расположения материала от простого к сложному, постепенного укрупнения структурных единиц изучаемого содержания. Составители выбрали яркие, легко запоминающиеся образцы казахской музыки, что позволяет повысить результативность обучения по развитию музыкального слуха, памяти, ритма, интонирования и других музыкальных способностей. Учебное пособие раскрывает основные вопросы формирования навыков написания музыкального диктанта, как важной суммирующей и практически полезной формы работы по сольфеджио.

Научно-методическое обеспечение содержания работы. Учебное пособие является результатом кропотливой исследовательской работы составителей по изучению, сбору, систематизации, нотации образцов казахской народной, народно-профессиональной музыки и музыки современных казахстанских композиторов. Составители наряду с включением нотных образцов в оригинальном виде, проделали большую работу по внесению в нотацию музыкальных номеров некоторых изменений (тональных, регистровых, мелодических), обусловленных удобством записи музыкального диктанта.

Оценка внутреннего единства и характеристика методологической основы работы. Учебное пособие состоит из предисловия на казахском и русском языке, трех разделов, библиографического списка литературы. В предисловии раскрыто значение изучения казахской народной музыки, изложены основные принципы методики написания музыкальных диктантов. Первый раздел включает в себя образцы песенного народного творчества и творчества народно-профессиональных певцов. Второй раздел основан на

примерах домбровой музыки. Третий раздел состоит из музыкальных примеров произведений композиторов Казахстана. Материал в каждом разделе расположен в порядке постепенного возрастания трудностей. Учебное пособие обладает внутренним единством, логичным, взаимосвязанным построением структуры, содержание работы соответствует поставленным целям и задачам.

Практическая значимость данной работы заключается в возможности использования ее как основного учебного пособия по предмету «Сольфеджио» в детских музыкальных школах и детских школах искусств республики.

Формы и способы предоставления промежуточных и итоговых результатов работы. Апробация учебного пособия проходила в процессе проведения текущих уроков «Сольфеджио», в ходе открытых занятий, воспитательных мероприятий ГККП «Детская музыкальная школа №2 имени Розы Баглановой» акимата г.Астаны. Апробация пособия показала положительные результаты по развитию музыкальных способностей учащихся на уроках «Сольфеджио».

Выводы и рекомендации по использованию работы. Рецензируемое учебное пособие «Қазақ әндері, домбыра күйлері және Қазақстан композиторларының шығармалары негізіндегі сольфеджио пәнінен музыкалық диктанттар/Музыкальные диктанты по сольфеджио на основе казахских песен, домбровых кюев и произведений композиторов Казахстана» преподавателей музыки ГККП «Детская музыкальная школа №2 имени Розы Баглановой» акимата города Астаны К. К. Сыздыковой, Ш. А. Жумабаевой, А. К. Сыздыкова написано на высоком теоретическом и методическом уровне. Учебное пособие соответствует существующим требованиям, предъявляемым к работам подобного рода и может быть рекомендовано к использованию в учебном процессе.

Доктор философии (PhD), доцент,
заведующая кафедрой «Дирижирование»
Казахского национального университета искусств

РЕЦЕНЗИЯ

на учебное пособие «Музыкальные диктанты по сольфеджио на основе казахских песен, домбровых кюев и произведений композиторов Казахстана». Составили Сыздыкова К.К., Жумабаева Ш.А., Сыздыков А.К. – преподаватели ГKKП «Детская музыкальная школа №2 имени Розы Баглановой».

Музыкальный диктант является одной из важных и значимых форм работы в курсе сольфеджио на всех ступенях музыкального обучения. Он развивает у учащихся музыкальную память и слух.

Приобретение Казахстаном независимости и суверенитета в современных условиях определило значимость в воспитании и образовании решения проблем развития национального нравственно-духовного воспитания учащихся.

Актуальность работы заключается в том, что авторы данного пособия внести новый материал для изучения данной дисциплины, развитию слуховых способностей на основе традиционной и современной казахской музыки.

Представленная работа станет дополнительным образовательным пособием по сольфеджио и этносольфеджио. Этносольфеджио – это дисциплина, которая дает знания начал традиционной музыкальной культуры и воспитывает музыкальный слух на основе народных истоков. Народная музыка выступает связующим звеном между традициями и современностью, между обществом и личностью, помогая ей почувствовать, осмыслить и усвоить все богатство окружающего мира, лучшие достижения своего народа, поэтому приобщение детей к духовным ценностям уже со школьной скамьи приобретает социальную и культурную значимость. Музыкальные диктанты на основе казахских песен, домбровых кюев и произведений композиторов Казахстана помогут в изучении традиционной музыки.

Работа состоит из трех разделов. Первый – казахские народные и народно-профессиональные песни. Второй раздел написан на основе домбровых кюев. Третий раздел - взяты отрывки из произведений композиторов Казахстана.

Учебное пособие характеризуется логической последовательностью расположения музыкального материала, отвечающая принципам системности, доступности, последовательного усложнения. Песни и кюи способствуют развитию творческого мышления, познавательной мотивации, организации самостоятельной работы обучающихся.

Данный материал может быть использован в учебном процессе музыкальных школ и школ искусств и станет большим подспорьем в освоении теоретических и практических знаний начинающими педагогами музыкально-теоретических дисциплин.

Представленная работа «Музыкальные диктанты по сольфеджио на основе казахских песен, домбровых кюев и произведений композиторов Казахстана», характеризуется новизной и оригинальностью, соответствует всем существующим требованиям, предъявляемым к работам такого рода и может быть рекомендована к публикации.

Кандидат педагогических наук,
Отличник культуры, декан факультета
«Музыкальное исполнительство»
КазНУИ

Сметова А.А.

**«СОЛЬФЕДЖИО» ПӘНІНЕ АРНАЛҒАН
МУЗЫКАЛЫҚ ДИКТАНТТАР ЖИНАҒЫ**
(қазақ халық әндері мен домбыра күйлері және Қазақстан
композиторларының шығармалары негізінде)

атты жұмысқа

РЕЦЕНЗИЯ

Жинақ құрастырушылары: Астана қаласы әкімдігінің Роза Бағланова атындағы №2 Балалар музыка мектебінің оқытушылары.

Сыздыкова Карлыгаш Канатовна, Жумабаева Шолпан Амангельдиновна, Сыздыков Арман Кайдарович - Роза Бағланова атындағы №2 Балалар музыка мектебінің жетекші оқытушыларының бірі, музыка теориясы, хор дирижерлеу, эстрадалық және халық әндері, халық аспаптары бөлімдерінде музыкалық-теориялық, аспаптық орындаушылық пәндерді жүргізу тәжірибесі мол мамандар.

Аталған жұмыс қазақтың халық әндері мен домбыра күйлері және Қазақстан композиторларының шығармалары негізінде құрастырылған музыкалық диктанттар жинағы. Мұндай тәжірибе музыкалық-теориялық пәндердің ұлттық бағыттылығын, этномузыкатану ғылымына, этносольфеджио пәніне қосымша оқу құралы болмақ. Мектеп жасынан бастап балалар музыка мектебінің оқушыларын қазақтың ән-күйлерін негізгі мамандығына қоса сольфеджио пәнінде де әуендетіп, есту арқылы ұлттық санасын оятуға өз септігін тигізері анық. Этносольфеджио пәні тәуелсіздіктің алғашқы жылдарында қарқын алып, қазіргі таңда ән өңірде осы пән оқытылып келеді. Ерекшелігі ұлттық аспаптарда оқитын білім алушыларға лайықталған, халық ауыз әдебиетінің (ән, күй) негізінде құралған оқу пәні. Авторлар да осы пәнге өз үлестерін қоспақ болып, осындай жинақ құрастырған.

Жинақ үш бөлімнен тұрады. Бірінші бөлімде қазақтың халық әндері мен халық композиторларының әндерінен алынған үлгілерден тұрса, екінші бөлім домбыра күйлерінен негізделген. Үшінші бөлім кеңестік кезеңдегі Қазақстан композиторларының және қазіргі заманғы композиторлардың музыкалық мысалдарынан жинақталған. Авторлар музыкалық материалды таңдау барысында, шығарманың көркемділігі, есте қаларлық және жарқын әуендерге артықшылық берілгенін жинақтың кіріспе бөлімінде айтылған. Мысалдардың ең көп бөлігі түпнұсқа түрінде ұсынылған; кейбір әуендердердің диктант жазудың ыңғайлылығына байланысты өзгерістер енгізілген (тональдығы, регистрлік, әуезді).

«Сольфеджио» пәніне арналған музыкалық диктанттар жинағы (қазақ халық әндері мен домбыра күйлері және қазақстан композиторларының шығармалары негізінде) республикамыздың балалар музыка мектептері, өнер мектептерінде, сондай-ақ, музыкалық колледж студенттері үшін сольфеджио, этносольфеджио пәндерінде қосымша оқу құралы ретінде ұсынылуы мүмкін.

Қазақ ұлттық өнер

университетінің аға оқытушысы,

PhD философия докторы

Қолын
Д.Е. Кожебаев

"ҚазҰУ" РММ
Мамандықтану және жүргізу бөлімінің жетекшісі

РЕЦЕНЗИЯ

на учебное пособие «Музыкальные диктанты по сольфеджио на основе казахских песен, кюев и произведений композиторов Казахстана»

Авторы: Жумабаева Ш.А., Сыздыкова К.К., Сыздыков А.К.

Рецензируемое учебное пособие предназначено для преподавателей по сольфеджио детских музыкальных школ и школ искусств. Сборник станет дополнительным образовательным ресурсом по сольфеджио для работы над записью музыкального диктанта.

Изучение народных песен и кюев на уроках сольфеджио способствует расширению музыкального мышления учащихся. Работа с детьми над записью диктантов на основе народных мелодий развивает не только музыкальный слух, но и способствует усвоению звуковысотной, ладовой и временной организации, а также формам музыкально-языковой системы казахского этноса.

При выборе музыкального материала авторы отдали предпочтение мелодиям, завершённым по форме, запоминающимся и ярким. Большая часть примеров представлена в оригинальном виде, в некоторые внесены изменения (тональные, регистровые, мелодические), обусловленные удобством записи диктанта. Также авторы учли разнообразие песенных жанров: здесь представлены детские и календарные песни, народно-профессиональная музыка, а также произведения композиторов Казахстана.

Народная музыка не только способствует постижению музыкально-языковой системы казахского этноса в курсе сольфеджио, но и развивает у детей художественный вкус, позволяя тоньше чувствовать характер и настроение народных произведений.

В целом, учебное пособие «Музыкальные диктанты по сольфеджио на основе казахских песен, кюев и произведений композиторов Казахстана» отвечает современным научным и методическим требованиям и может эффективно использоваться в образовательном процессе на уроках сольфеджио в детских музыкальных школах и школах искусств.

Рецензент: член Союза композиторов Казахстана, преподаватель музыкально-теоретических дисциплин в Казахском национальном университете искусств

— Жуманова Ляззат Алпысбаевна.

БАЛАЛАР МУЗЫКА МЕКТЕПТЕРІ МЕН ӨНЕР МЕКТЕПТЕРІНІҢ СТУДЕНТТЕРІНЕ АРНАЛҒАН
ДЛЯ УЧАЩИХСЯ ДЕТСКИХ МУЗЫКАЛЬНЫХ ШКОЛ И ШКОЛ ИСКУССТВ

**Қазақ әндері, домбыра күйлері және
Қазақстан композиторларының
шығармалары негізіндегі
сольфеджио пәнінен
МУЗЫКАЛЫҚ ДИКТАНТТАР**

**МУЗЫКАЛЬНЫЕ ДИКТАНТЫ
по сольфеджио
на основе казахских песен,
домбровых кюев и произведений
композиторов Казахстана**

Қазақ әндері, домбыра күйлері және Қазақстан
композиторларының шығармалары негізіндегі
сольфеджио пәнінен

МУЗЫКАЛЫҚ ДИКТАНТТАР

*Балалар музыка мектептері мен өнер мектептерінің студенттеріне
арналған*

МУЗЫКАЛЬНЫЕ ДИКТАНТЫ

по сольфеджио

на основе казахских песен, домбровых кюев и
произведений композиторов Казахстана

Для учащихся Детских музыкальных школ и школ искусств

**ӘОЖ 78 (574)
КБЖ 85.31 (5 Қаз)
Қ 17**

**Құрастырушылар:
Сыздыкова К.К., Жумабаева Ш.А., Сыздыков А.К.**

Қазақ әндері, домбыра күйлері және Қазақстан композиторларының шығармалары негізіндегі сольфеджио пәнінен МУЗЫКАЛЫҚ ДИКТАНТТАР / МУЗЫКАЛЬНЫЕ ДИКТАНТЫ по сольфеджио на основе казахских песен, домбровых кюев и произведений композиторов Казахстана. / Құрастырушылар: Сыздыкова К.К., Жумабаева Ш.А., Сыздыков А.К./ – Астана: «Бұлатов А.Ж.» ЖК, 2025. - 104 б.

ISBN 978-601-326-888-0

Ұсынылып отырған диктанттар жинағы балалар музыка мектептері мен өнер мектептерінің мұғалімдеріне арналған әдістемелік құрал болып табылады. Жинақты құрайтын әуендер қазақтың халық музыкасы үлгілерінен, кәсіби халық музыкасы мен қазіргі қазақ композиторларының музыкасынан алынған.

Предлагаемый сборник диктантов представляет собой пособие для преподавателей детских музыкальных школ и школ искусств. Мелодии, составляющие сборник, заимствованы из образцов казахской народной музыки, народно-профессиональной и музыки современных казахстанских композиторов.

**ӘОЖ 78 (574)
КБЖ 85.31 (5 Қаз)**

ISBN 978-601-326-888-0

© Сыздыкова К.К., Жумабаева Ш.А., Сыздыков А.К., 2025

КІРІСПЕ

Тәуелсіздік алған сәттен бастап отандық мәдениет мемлекеттік басымдықтардың қатарында. Кәсіби сарапшылар Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің отыз жылдығын қазақстандық мәдениеттің қайта өрлеу дәуірі деп бірауыздан атайды. Ғылыми зерттеулер мен көптеген мақалалар ұлттық мәдениет құбылысына бағытталған. Отандық мәдениет саласындағы мемлекеттік саясат мәдени мұраны сақтауға және мәдени әртүрлілікті дамытуға, азаматтардың мәдени өмірге қатысу деңгейін арттыруға бағытталған. Қазақстанның қазіргі жағдайда Тәуелсіздік пен егемендікке ие болуы ұлттық адамгершілік-рухани тәрбиені, музыкалық мәдениетті және әлемдік жетістіктермен байланыстарды дамыту проблемаларын шешуде тәрбиелеу мен білім берудегі маңыздылығын айқындады.

Еуропалық ғылыми және білім беру тәжірибесі негізінде ғылыми пәндер мен техникалық кәсіптерді оқыту негізделген, өйткені табиғаттың физикалық заңдары бүкіл материалдық әлем үшін біртұтас және оларды зерттеу бірыңғай логикалық жүйенің заңдарына сәйкес құрылады. Өнер мамандықтарын оқытуда бұл тәсіл толығымен дұрыс емес. Өйткені, өнер халықтың менталитетін, оның ойлау ерекшеліктерін, психологиясын, еңбек тәжірибесі мен өмірлік тәжірибесін көрсетеді. Бұл адамзат өнерінің түрлі-түсті палитрасын жасаған жер бетіндегі әр халықтың жеке келбетінің бірегейлігі.

Қазақстан тәуелсіздік алғаннан кейін білім беру процесіне ұлттық өнер негіздерін зерделеу және енгізу бойынша жұмыс өрістеді. Атап айтқанда, 1996 жылғы ҚР-дағы этномәдени білім беру тұжырымдамасында этномәдени білім берудің "әлемдік мәдениеттің құндылықтарын бір мезгілде игере отырып, ана тілі мен мәдениетіне баулу арқылы жеке тұлғаның этномәдени бірегейлігін сақтауға" бағыты көрсетілген. Білім беру мазмұнын этномәдени сипатпен толықтыру үшін музыкалық этнопедагогика пайда болды.

Этнопедагогика-белгілі бір халық үшін дәстүрлі тәрбие мен оқытудың мақсаттарын, міндеттерін, әдістерін зерттеумен, әртүрлі халықтарда бар оқыту мен тәрбиелеуді салыстырмалы зерттеумен; ұлттық психологияның оқыту мен тәрбиеге әсерін талдаумен; педагогикалық әсерді ұйымдастыру мен жүзеге асырудағы осы процестің заңдылықтарын ескерумен айналысатын педагогика ғылымының саласы.

Халық музыкасы дәстүр мен қазіргі заман арасындағы, қоғам мен тұлға арасындағы байланыстырушы буын ретінде әрекет етеді, оған қоршаған әлемнің барлық байлығын, өз халқының ең жақсы жетістіктерін сезінуге, түсінуге және игеруге көмектеседі, сондықтан балаларды рухани құндылықтармен таныстыру мектептен бастап әлеуметтік және мәдени маңыздылыққа ие болады. Дәстүрлі музыканы терең ғылыми зерттеу қазақтардың музыкалық ойлауының жүйелі негіздерін ашуға мүмкіндік берді. Бұл маңызды жаңалық отандық музыка ғылымын ғана емес, сонымен қатар музыкалық оқыту тәжірибесін де жетілдірді. Республиканың музыкалық жоғары оқу орындарында ұлттық музыкалық ойлау және музыкалық-теориялық пәндерді құру ерекшеліктері, ең алдымен сольфеджио, ұлттық тәжірибені ескере отырып зерттеле бастады.

Болашақ музыканттардың оқу-есту жұмысын қазақ музыкалық тілі негізінде реттеу қазақ музыкасының шығармаларын мақсатты тыңдау қабілетін қалыптастыруға, алынған есту қойылымдарын нақты музыкалық-орындаушылық және композиторлық қызметте пайдалана білуге қызмет етеді. Бұған этномузыка элементтерін музыкалық-теориялық пәндерді оқыту практикасына енгізу арқылы қол жеткізуге болады. Қазіргі уақытта балалар музыкалық мектептерінде сольфеджио мұғалімдері музыкалық диктанттардың оқулықтарын, халық музыкасының үлгілерінен парактан оқуға арналған әуендерді жасау қажеттілігіне ие болды.

Ұсынылған диктанттар жинағы балалар музыкалық мектептері мен өнер мектептерінің оқытушыларына арналған нұсқаулық болып табылады. Жинақты құрайтын әуендер қазақ халық музыкасының, халықтық-кәсіби және заманауи қазақстандық композиторлардың музыкасының үлгілерінен алынған. Музыкалық материалды таңдағанда, формада аяқталған, есте қаларлық және жарқын әуендерге артықшылық берілді. Мысалдардың ең көп бөлігі түпнұсқа түрінде ұсынылған; кейбіреулеріне диктант жазудың ыңғайлылығына байланысты өзгерістер енгізілді (тональды, регистрлік, әуезді).

Бұл әдістемелік құрал үш бөлімнен тұрады. **Бірінші бөлімде** әннің халық шығармашылығы мен халық-кәсіби әншілердің шығармашылығының үлгілері бар. **Екінші бөлім** домбыра музыкасының мысалдарына негізделген. **Үшінші бөлім** кеңестік кезеңдегі Қазақстан композиторларының және қазіргі заманғы композиторлардың музыкалық мысалдарынан тұрады. Әр бөлімдегі материал қиындықтардың біртіндеп өсу ретімен құрастырылған.

Диктант-музыкалық оқытудың барлық кезеңдерінде сольфеджио сабағында жұмыс істеудің ең күрделі және маңызды түрлерінің бірі. Ол оқушылардың музыкалық есте сақтау қабілетін дамытады, әуенді және музыкалық сөйлеудің басқа элементтерін саналы қабылдауға ықпал етеді, естігендерін жазуға үйретеді. Диктант бойынша жұмыста оқушылардың барлық білімі мен дағдылары синтезделеді, олардың есту қабілетінің даму деңгейі

анықталады. Бұл бүкіл оқу процесінің өзіндік нәтижесі, өйткені диктантта оқушы бір жағынан музыкалық есте сақтаудың, ойлаудың, музыкалық естудің барлық түрлерінің даму деңгейін, ал екінші жағынан, оған естігендерін сауатты жазуға көмектесетін белгілі бір теориялық білімді көрсетуі керек. Диктантты жазу процесі әуенді бірнеше рет ойнату кезінде оны алдын-ала тыңдауды, талқылауды және нақты жазбаларды қамтиды. Мұғалім оқушыларға диктант әуенін жеке дыбыстардан гөрі толығымен қамтуға тырысуы керек, осылайша олар түсініксіз жерлерді жіберіп, бүкіл әуенді қалай жазуды біледі. Алдын ала талдауға орын беру өте маңызды. Ол метрикалық пульсацияны (өлшемді) анықтауды, дирижерлауды, ішкі есту арқылы әуенді есте сақтауды, метроритмикалық және ладотональды құрылымның ерекшеліктерін талдауды, ең күрделі интонациялық қиындықтарды анықтауды қамтиды. Халық музыкасынан мысалдар жазу кезінде мұғалім оқушылардың назарын қазақ музыкасының ырғақтық, саздық, әуендік ерекшеліктеріне аударуы қажет.

Сольфеджио сабағында қазақ этносының музыкалық-тілдік жүйесін түсіну нақты сипаттағы теориялық білім алуды көздейді. Бұл ретте музыкалық естуді қазақ музыкалық тілін түсіну процесінде музыкалық белсенділіктің өзіндік "орталығына" айналатындай етіп тәрбиелеу маңызды. Бұл міндетті шешу оқушылардың ұлттық бірегейлігін қалыптастыруға ықпал етеді, бұл мәдениеттің, дәстүрлердің, тарихи білімінің дамуына оң әсер етеді.

ПРЕДИСЛОВИЕ

С момента образования независимости отечественная культура находится в числе государственных приоритетов. Профессиональные эксперты единогласно называют тридцатилетие Независимости Республики Казахстан эпохой Возрождения казахстанской культуры. Научные исследования и многочисленные статьи посвящены феномену национальной культуры. Государственная политика в области отечественной культуры направлена на сохранение культурного наследия и развитие культурного многообразия, повышение уровня вовлеченности граждан в культурную жизнь.

Приобретение Казахстаном независимости и суверенитета в современных условиях определило значимость в воспитании и образовании решения проблем развития национального нравственно-духовного воспитания, музыкальной культуры и контактов с мировыми достижениями.

Обучение научным дисциплинам и техническим профессиям на основе европейского научного и образовательного опыта оправдано, поскольку физические законы природы едины для всего материального мира и их изучение строится по законам единой логической системы. В обучении профессиям искусства – такой подход не совсем корректен. Ведь искусство отражает менталитет народа, особенности его мышления, психологии, трудовой практики и жизненного опыта. Именно неповторимость индивидуального облика каждого народа земли создало многокрасочную палитру искусства человечества.

После приобретения Казахстаном независимости развернулась работа по изучению и внедрению в образовательный процесс основ национального искусства. В частности, в Концепции этнокультурного образования в РК 1996 года, было указано направление этнокультурного образования «на сохранение этнокультурной идентичности личности путём приобщения к родному языку и культуре с одновременным освоением ценностей мировой культуры». Для наполнения содержания образования этноментальным характером появилась музыкальная этнопедагогика.

Этнопедагогика – отрасль педагогической науки, занимающаяся исследованием целей, задач, методов, приемов воспитания и обучения, традиционных для конкретного народа, сравнительным изучением обучения и воспитания, существующих у разных народов; анализом влияния национальной психологии на обучение и воспитание; учетом закономерностей этого процесса в организации и осуществлении педагогического воздействия.

Народная музыка выступает связующим звеном между традициями и современностью, между обществом и личностью, помогая ей почувствовать, осмыслить и усвоить все богатство окружающего мира, лучшие достижения своего народа, поэтому приобщение детей к духовным ценностям уже со школьной скамьи приобретает социальную и культурную значимость.

Глубокое научное изучение традиционной музыки позволило открыть системные основания музыкального мышления казахов. Это важное открытие продвинуло не только отечественную музыкальную науку, но и практику музыкального обучения. В музыкальных вузах республики стали исследоваться особенности национального музыкального мышления и построения музыкально-теоретических дисциплин, прежде всего сольфеджио, с учетом национального опыта.

Регуляция учебно-слуховой работы будущих музыкантов на основе казахского музыкального языка служит формированию способности целенаправленного слушания произведений казахской музыки, умению использовать полученные слуховые представления в конкретной музыкально-исполнительской и композиторской деятельности.

Добиться этого можно через введение элементов этномузыки в практику преподавания музыкально-теоретических дисциплин.

В настоящее время в детских музыкальных школах у педагогов по сольфеджио появилась необходимость в создании учебников музыкальных диктантов, мелодий для чтения с листа из образцов народной музыки.

Предлагаемый сборник диктантов представляет собой пособие для преподавателей детских музыкальных школ и школ искусств. Мелодии, составляющие сборник, заимствованы из образцов казахской народной музыки, народно-профессиональной и музыки современных казахстанских композиторов.

При выборе музыкального материала предпочтение отдавалось мелодиям, завершенным по форме, запоминающимся и ярким. Наибольшая часть примеров представлена в оригинальном виде; в некоторые внесены изменения (тональные, регистровые, мелодические), обусловленные удобством записи диктанта.

Данное пособие состоит из трех разделов. Первый раздел включает в себя образцы песенного народного творчества и творчества народно-профессиональных певцов. Второй раздел основан на примерах домбровой музыки. Третий раздел состоит из музыкальных примеров произведений композиторов Казахстана. Материал в каждом разделе расположен в порядке постепенного нарастания трудностей.

Диктант является одной из самых сложных и значимых форм работы в курсе сольфеджио на всех ступенях музыкального обучения. Он развивает музыкальную память учащихся, способствует осознанному восприятию мелодии и других элементов музыкальной речи, учит записывать услышанное. В работе над диктантом синтезируются все знания и навыки учащихся, определяется уровень их слухового развития. Это своеобразный итог всего процесса обучения, ведь именно в диктанте учащийся должен показать с одной стороны, уровень развития

музыкальной памяти, мышления, всех видов музыкального слуха, а с другой – определённые теоретические знания, помогающие ему грамотно записать услышанное.

Процесс записи диктанта включает в себя предварительное его прослушивание, обсуждение и собственно записи при многократном проигрывании мелодии. Педагог должен стремиться к тому, чтобы ученики старались охватить мелодию диктанта целиком, а не отдельные звуки, чтобы они умели набросать всю мелодию, пропуская неясные места. Очень важно отводить место предварительному анализу. Он включает в себя определение метрической пульсации (размера), дирижирование, запоминание мелодии внутренним слухом, разбор особенностей метроритмического и ладотонального строения, выявление наиболее сложных интонационных оборотов.

При записи примеров из народной музыки педагогу необходимо акцентировать внимание учащихся на ритмические, ладовые, мелодические особенности казахской музыки.

Постижение музыкально-языковой системы казахского этноса в курсе сольфеджио предполагает приобретение теоретических знаний специфического характера. При этом важно воспитать музыкальный слух таким образом, чтобы он стал своеобразным «центром» музыкальной активности в процессе постижения казахского музыкального языка. Решение этой задачи будет способствовать формированию национальной идентичности обучающихся, что позитивно скажется на развитии культуры, традиций, исторической памяти.

БІРІНШІ БӨЛІМ
Қазақтың халық әндері мен кәсіби әндер

РАЗДЕЛ ПЕРВЫЙ
Казахские народные песни и народно-профессиональные песни

Еркем-ай

Орташа

Халық әні

Әлди-әлди

Орташа

Халық әні

Әлди-әлди

Баяу

Халық әні

Жайлау

Орташа

Халық әні

Гүлдерайым

Орташа екпінде

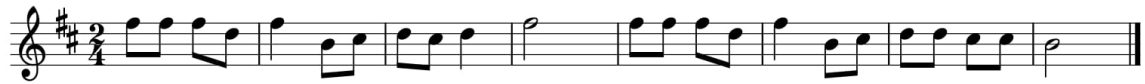
Халық әні

Санамақ

Орташа

Халық әні

Әй, Қалжан!

Жай

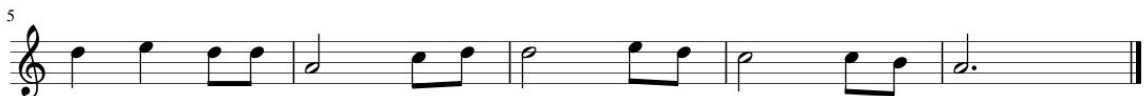
А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Халау-лэй

Әндетіп

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Толғану

Баяу, қайғымен

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Ақсақ қыз

Баяу

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Қараторғай (2)

Орташа

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Мұхидан-Шайбан

Баяу

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Ғаләлім

Тез

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Бұраңбел

Орташа

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Сары Арқа

Айбын түрде

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Соқырдың зары

Баяу, өкінішті

А. Затаевич. "Қазақ халқының 1000 әндер" жинағынан.

Әліппе

Көңілді

А. Затаевич. "Қазақ халқының 1000 әндер" жинағынан.

Мына заман!

Баяу

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Алма ағашта қос алма

Баяу

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Әлди бөпем

Баяу

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Молдабай әні

Ойнақы

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Арман көп-ай

Тез, әзілмен

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Елім-ай

Кең, баяу

Халық әні

Сәбен шал

Баяу

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Бесік жыры

Баяу

Халық әні

Бипыл

Көңілді, жүрек

Халық әні

Жалпы әлем

Жүрдек

Халық әні

Желсіз түнде жарық ай

Сабырлы, көтеріңкі

Абай

Айым-ай, күнім-ай!

Көңілді

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Николай

Қайғылы

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Ай, құрбым!

Көңілді

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Ой, бала

Баяу

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Айттым сәлем, Қаламқас

Жай

Абай

Әгәй-көгай

Әзілмен

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Қамболат

Баяу

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Көкшетау

Жүрдек

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Маралды-ай

Тез

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Қалқатай

Рақымымен

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Арман 2

Жұмсақ

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Сегіз қыз

Көңілді және аңық

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Қараторғай

Баяу

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Лиллә-лэй

Баяу

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Харарау, қалқаш

Баяу

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Ақ тамақ

Орташа

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Қоғалы көл

Баяу

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Қараңғы түнде тау қалғып

Баяу, терең сезіммен

Абай

Әмірхан

Баяу

А.Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлең" жинағынан

Бал Хадиша

Баяу

Ақан сері

Әмірхан 2

Баяу

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Соғыс күй

Баяу

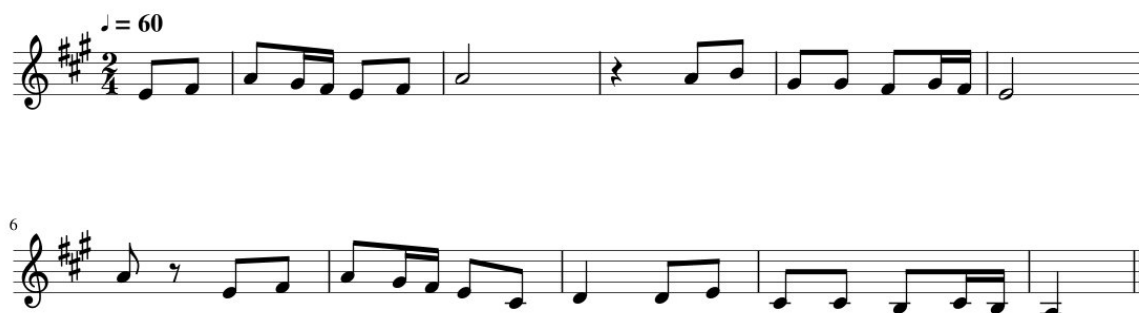
А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Ах, дариға-ай!

Ойнақы

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Қыз Жібек

Ойнақы

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Қарақаткөз

Орташа

Ыбрай. А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Тұрымтай

Әзілмен

Жаяу Мұса. А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Қос қалқа

Орташа

Халық әні

Маусымжан

Көңілді

Халық әні

Алдам жар

Баяу

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Ғазиза-ай

Жұмсақ

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Ах көз!

Нәзік

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Тілек батам

Баяу

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Күнім-ай

Баяу

А.Затаевич. " Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Бір бала

Кең, баяу

Халық әні

Бұрылтай

Орташа жылдам, толқумен

Біржан- сал. А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Дүние-ай

Өкінішті

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Асыл достар

Баяу

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Күләйжан

Баяу

А.Затаевич. " Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Жеңеше

Баяу

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Жайдарман

Көңілді

Халық әні

Сағындым сәулем

Тез емес

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Қыздардың зары

Әндетіп

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Халилау

Орташа

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Уәйәй

Баяу

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Ақ сиса

Орташа

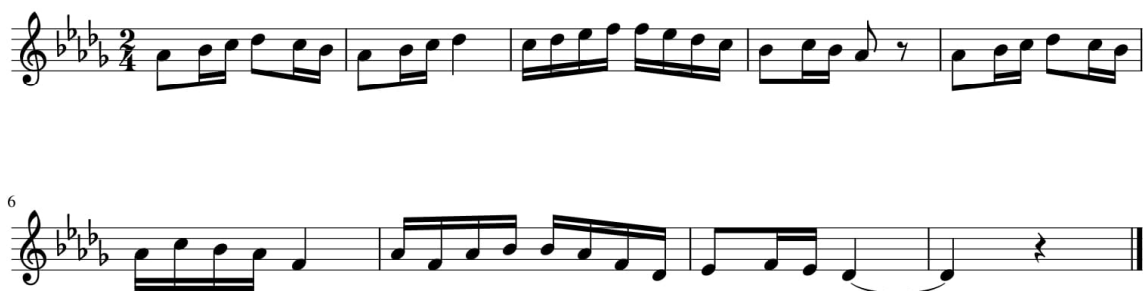
Жаяу Муса

Ақ Дариға

Екпіндете

Халық әні

Әгаги қалқаш

Баяу

А.Затаеваич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Ой-ой-ау

Нәзік

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Темір сұр

Баяу

А.Затаеваич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Үкілімай

Мұнды

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Ақ қайың

Тартымды түрде

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Ақ койлек

Баяу

А. Затаевич "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

Ақсалай

Баяу

А.Затаевич. "Қазақ халқының 1000 өлен" жинағынан

ЕКІНШІ БӨЛІМ
Күйлер

РАЗДЕЛ ВТОРОЙ
Кюи

Ақсақ құлан

Жігерлі, жүрдек

Халық күйі

Ертең кетем

Орташа екпінде

Құрманғазы

Көбік шашқан

Баяу, азалы

Құрманғазы

Әуен

Орташа

Хабидолла Тастанов

Боз жорға

Орташа екпінде

Халық күйі

Қосбасар

Орташа, сазды

Мағауия Хамзин

Кісен ашқан

Асықпай, тебіренге

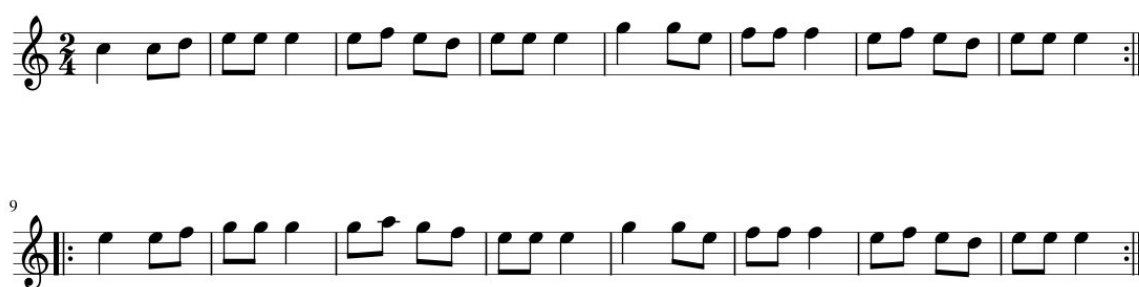
Құрманғазы

Жастар биі

Жүрдек, көңілді

Халық күйі

Наз қоңыр

Орта екпінде, еркін ырғақпен

Сүгір

Қос алқа №2

Орташа

Дәулеткерей

Ұзақ Ақжелең

Жүрдек, желдірте

Құрманғазы

Өрнек

Жүрдек, ойнақы

Малғаждар Әубәкіров

Сал күрен

Жігерлі

Халық күйі

Ерке атан

Жүрдек екпінмен

Байжігіт

Жолаушы

Орта екпінмен

Бәзғалам

Кең жайлау

орта екпінмен, салтанатты

Боранқұл Қошмағамбетов

Қыз ақжелен

Көтеренкі көңілмен

Дәулеткерей

Табалдырық қосбасар

1 түрі

Асықпай, күңіренге

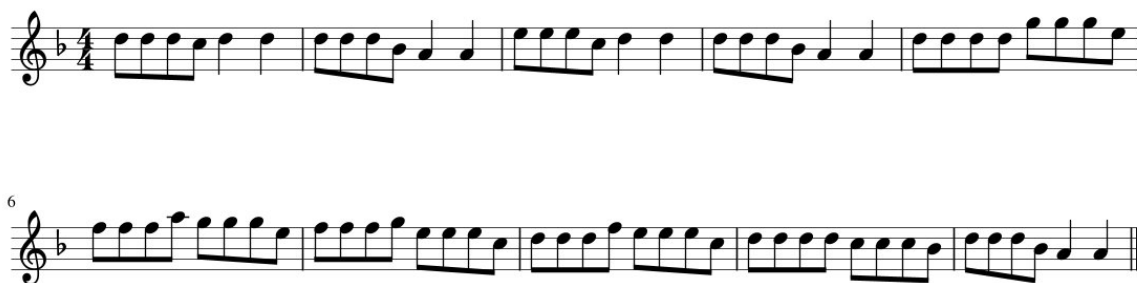
Тәттімбет

Қызыл қайың

Орта екпінде, тербелте

Құрманғазы

Жеңгем сүйер

Жеңіл, жүрдек

Қали Жантілеуов

Ақсақ киік

Жүрдек, екпіндете

Құрманғазы

Орынбай Ақжелең

Жүрдек, желдірте

Қазанғап

Ата толғауы

Орташа

Нұрғиса Тілендиев

Тойбастар

Жылдам, көңілді

Макалим Қайшыбаев

Сары Арқа

Тез

Құрманғазы

Аман бол, шешем, аман бол

Орташа екпінде, сөйлете

Құрманғазы

Бұраңбел Ақжелең

Жүрдек, кербездене

Қазанғап

Дайрабай

Жүрдек, желдірте

Дайрабай

Көңілді бикеш

Көңілді, тез

Нұрғиса Тілендиев

Бозшолақ

Жүрдек, біркелкі

Құрманғазы

Балбрауын

Тез

Құрманғазы

Шынаяқ тастар

Ұстамды, еркелете

Қазанғап

Адай

Жылдам, тегеурінді

Құрманғазы

Той бастар

Көңілді

Дина

Арман

Баяу, өкінішті сезіммен

Кәлек

Кеңес

Ұстамды

Халық күйі

Ақжелен

Жүрдек, серпілте

Қазанғап

СЫЛҚЫМ ҚЫЗ

Жүрдек, көңілді

Қыздарбек Төребайұлы

Сегізінші март

Жүрдек, көңілді

Дина

Заман-ай

Баяу, ойлы

Сейтек

Ерке сылқым

Асықпай, ойнақы

Әбдімомын Желдібаев

Кербез қыз

Орташа

Халық күйі

Кіші Қаратөс

Жүрдек, серпілте

Қазанғап

Сал күрең

Байсалды

Халық күйі

Би күй

Орташа

Ахмет Жубанов

Көркем ханым

Орташа екпінде

Дәулеткерей

Мереке

Тез, көңілді

Серікбай Хұсайынов

Өттің дүние

Байсалды, асықпай

Қазанғап

Жастық шақ

Тез, шалқыта

Үрістембек Омаров

Өмір жолы

Орташа

Кенжебек Күмісбеков

Балжан әйел

Жүрдек, саяндата

Қазанғап

Қосбасар №1

Көңілді, тез

Ермұрат Үсенов

Қосбасар №2

Көңілді

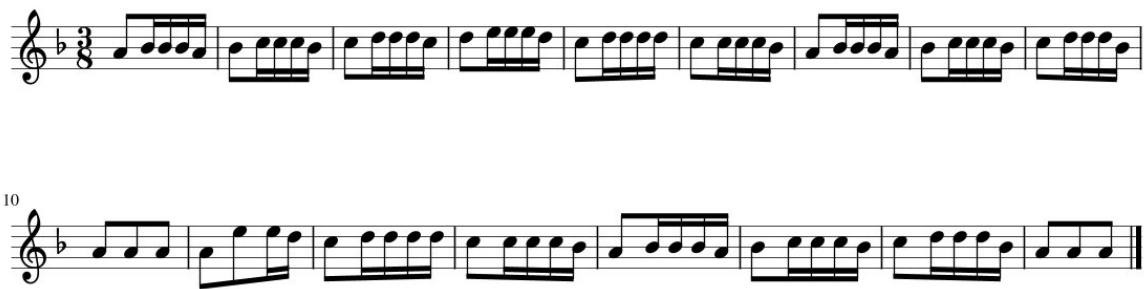
Ермұрат Үсенов

Қара жорға

Жылдам

Жалдыбай

Көңіл толқыны

Баяу

Секен Тұрысбеков

Шақабай Шалап

Жүрдек, көңілді

Шақабай Шалап

Келіншек

Орташа

Халық күйі

Атырау

Екпінді, жылдам

Қаршымбай Ахмедияров

Алатау

Орташа, баппен

Құрманғазы

Шалқыма

Орташа, шалқыта

Сүгір

Аңшының зары

Орташа, зарлы

Раздық

Ыңғай төк

Жүрдек, біркелкі

Сүгір

Қосбасар

Орташа, баппен

Сатан

Саранжап

Тез, серпілте

Құрманғазы

Мереке

Ойнакы

Мырза

Жекпе-жек

Жеңіл, жүрдек

Нұрғиса Тілендиев

Әсем қоңыр

Орташа

Дина

Қос алқа №1

Аса қумай, сазды

Дәулеткерей

Құдаша

Жүрдек, көңілді

Дәулеткерей

Балдырған

Асықпай, бесік тербеу екпінінде

Орынбай Дүйсен

Боздағым

Асықпай, толғанысты, мұнды

Уәли Бекенов

Желмая

Жай, сабырмен

Халық күйі

Көк дөнен

I-түрі

Жылдам, шабыттана

Халық күйі

Боз айғыр

Жылдам, екпіндете

Халық күйі

Бала қуанышы

Жүрдек, көңілді

Орынбай Дүйсен

Кеңес

II-түрі

Жүрдегірек, көтеріңкі

Халық күйі

Сарын

Асықпай, сезіммен

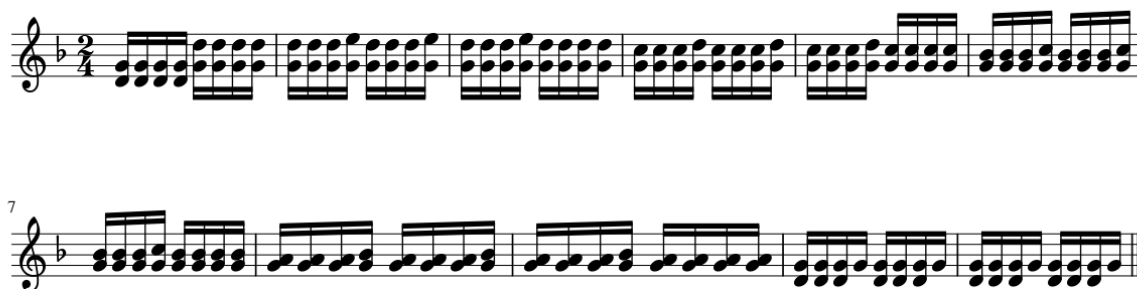
Орынбай Дүйсен

Шалқыма

Өте жылдам

Жантөре

Сағат

I-түрі

Жүрдек

Орынбай Дүйсен

Сағат

II-түрі

Жүрдектеу, көңілді

Орынбай Дүйсен

Ойын

Жүрдек, жеңіл

Орынбай Дүйсен

Наурыз

Жүрдек, шаттана

Орынбай Дүйсен

Жасырынбақ

Жүрдек, көңілді

Орынбай Дүйсен

Қуаныш

Жүрдек, көңілді

Құрманғазы

Жарыс

Жеңіл, ойнақы

Орынбай Дүйсен

Пәбескі (Повестка)

Асықпай, ойлы

Құрманғазы

Перовский марш

Орташа, марш екпінде

Құрманғазы

Не кричи, не шуми

Асықпай, ойлы

Құрманғазы

ҮШІНШІ БӨЛІМ
Қазақстан композиторларының шығармалары

РАЗДЕЛ ТРЕТИЙ
Произведения композиторов Казахстана

Бесік жыры

Әндете

Борис Ерзакович

Жук и Пчела

Татьяна Махмутова

Күшік

Жылдам, бейқам

Әлиби Әбдінұров

Я молчу!

Татьяна Махмутова

Жәмилер қорғаны

Орташа

Сағадат Аманжолов

Қара төбет

Баяу, қайғылы

Абзалбек Медеубаев

Қарағия

Жұмсақ, нәзік

Мұсылманқұл Абсалықов

Таңертеңгі жаттығу

Орташа

Айсұлу Таниева

Туған жер

Байсалды, сезіммен

Әлиби Әбдінұров

Біз - өмірдің гүліміз

Тез, көңілді

Бисенғали Ғизатов

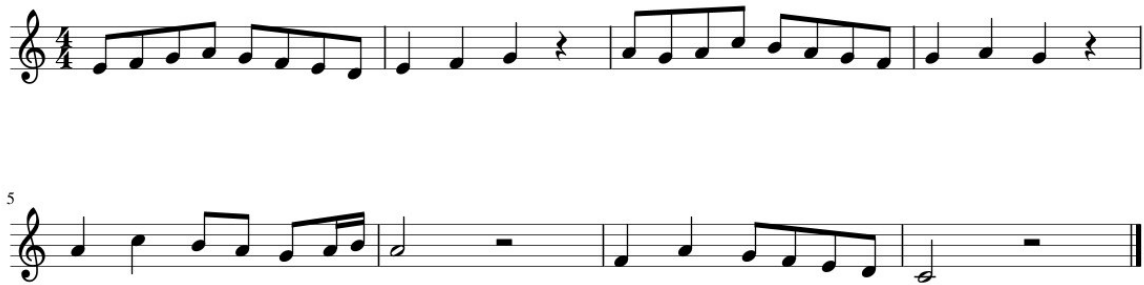
Жаңбыр

Бахтияр Аманжолов

Томпаң торғай

Әлиби Әбдінуұров

Ақ жол

Жылдам қозғалыста, батыл

Әлиби Әбдінуұров

Аналар мерекесі

Көңілді

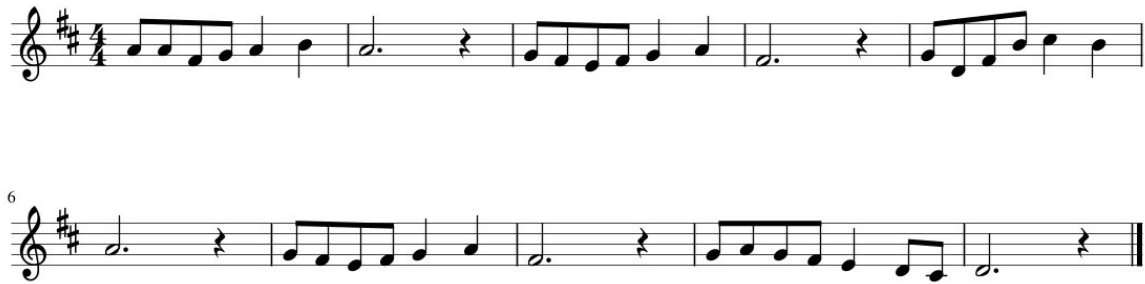
Айсұлу Таниева

Анашым

Сабырлы

Әлиби Әбдінұров

Алғашқы қоңырау

Орташа екпінмен

Айсұлу Таниева

Жігер

Жігерлі

Ермұрат Үсенов

Волк и Зайка

Татьяна Махмутова

Күн мен түн

Орташа

Айсұлу Таниева

Бегемотик

Татьяна Махмутова

Наурыз

Асықпай, әндетіп

Айсұлу Таниева

Өмір гүлі

Жылдам, көңілді

Айсұлу Таниева

Жыл мезгілдері

Әлиби Әбдінұров

Сороки

Татьяна Махмутова

Марғау

Орташа екпінде, ақ көңілмен

Әлиби Әбдінұров

Жыл мезгілдері

Мұңды, асықпай

Күз

Айсұлу Таниева

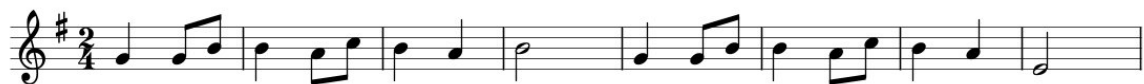

Колыбельная Еңлік

Сабырлы

из оперы "Еңлік - Кебек"

Газиза Жубанова

Ақ көгершін

Орташа

Ахмет Жубанов

Жаңа жылға - жаңа жыр

Әлиби Әбдінұров

Қыдыр атаның батасы

Әлиби Әбдінұров

Қошақаным

Жүрдек

Әсет Бейсеуов

Әләйлім

Асықпай

Зүбайда Айшуақова

Сал Қожабек

Баяу

Қаныш Сәтпаев

Бүлдіршіннің арманы

Орташа екпінмен, көңілді

Айсұлу Таниева

Наурыз тойы

Орташа

Айсұлу Таниева

Бақсы

Баяу

Жұмат Шанин

Жас өтті

Жігерлі

Мерғали Қадылбеков

Жеңіс күні

Орташа

Айсұлу Таниева

Алан мен бала - киіктер

Тез

Айсұлу Таниева

Жетімнің әні

Қарапайым, жай

Қалибек Қуанышбаев

Торғай

Әлиби Әбдінұров

Балалар биі

Орташа

Кенжебек Күмісбеков

Көбелек

Баяу

Сыдык Мухамеджанов

Мүслипа мен Мейрам

Жай

Қажымұрат Айманов

Балдырғандар биі

Көңілді

Ермұрат Үсенов

Құстар

Жүрдек

Фикрет Әміров

Құлын

Тез, жалынды

Әлиби Әбдінұров

Бүгіл

Баяу

Кәрібек Оспанов

Отан

Орташа

Латыф Хамиди

Қарлығаш

Орташа

Ахмет Жубанов

Қарағай

Тартымды

Күмісқали Оспанов

Солнышко

Татьяна Махмутова

Бесік жыры

Асықпай, әндетіп

Айсұлу Таниева

Жайдарман

Орташа

Хасен Табин

Қазақ қызы

Орташа

Серікжан Әбдіұров

Жайлауында жүрегім

Орташа

Серікжан Әбдіұров

Қарғам-ау

Көңілді

Зафнун Нұрмакова

Симфоническая поэма "Жайлауда"

Тез

Капан Мусин

Жаным-ау

Созып

Шәмшінұр Тулақбаева

Фантазия

Тез

Хабидолла Тастанов

Заман ай

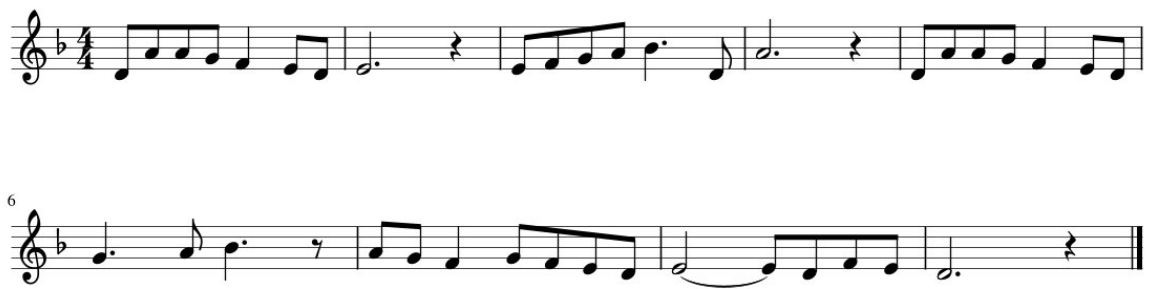
Орташа

Толеген Мухамеджанов

Қазағым

Әлиби Әбдінұров

Ғашығым - әнім

Баяу

Серікжан Әбдінұров

Күз сыйы

Көңілді

Айсұлу Таниева

Аяулым

Орташа

Толеген Мухамеджанов

Іңкәр

Ойлы, мұңды

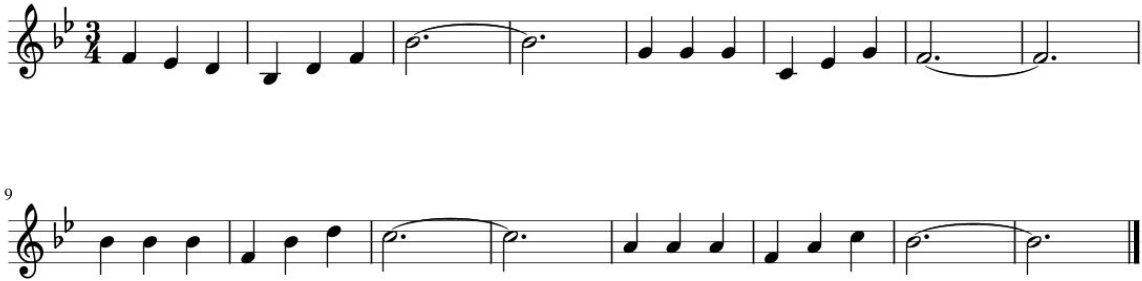
Қаныш Сәтпаев

Қазақы дастарқаным

Шалқыта, асықпай

Ильяс Омаров

Отан - ана, жер - бесік

Тез

Айсұлу Таниева

Аспанға гауһар шашқан кез

Сабырлы

Серікжан Әбдіұров

Ақ желкен

Орташа

Толеген Мухамеджанов

Сова

Татьяна Махмутова

Бак Орда

Орташа

Серікжан Әбдіұров

Плач Мыстан

Баяу

из оперы "Алпамыс"

Еркеғали Рахмадиев

Соқыр қыз өлеңі

Сабырлы

Жұмабек Лекеров

Қызғалдағым

Жүрдек

Нұрғиса Тілендиев

Кругом вода

Татьяна Махмутова

Мамочка

Баяу

Татьяна Махмутова

Жыл мезгілдері

Қыс

Асықпай, абайлап

Айсұлу Таниева

Грустный зайка

Татьяна Махмутова

Ұстаз

Әлиби Әбдінұров

Мектебім

Сабырлы

Әлиби Әбдінұров

Бибігүл

Орташа, нәзік

Қаныш Сәтпаев

Каша

Татьяна Махмутова

Қос қарлығаш

Баяу

Евгений Брусиловский

Сарбаз парызы

Жігерлі

Серікжан Әбдіұров

Ескі ән

Орташа, жұмсақ

Мұратбек Бөжеев

Құрбым-ай

Орташа

Салех Кемелбаев

Шолпан

Жүрдек

Евгений Брусиловский

Қазақ маршы

Марш екпінінде

Александр Затаевич

Жан дала - Жәннат дала

Баяу

Серікжан Әбдінұров

Жария

Жай

Шәмшінұр Тулақбаева

Қаржас

Орташа

Сағадат Аманжолов

Мен оқушы атандым

Асықпай, көңілді

Айсұлу Таниева

Ария Кебека

из оперы "Еңлік - Кебек"

Сақтықпен

Газиза Жубанова

Беззаботный муравей

Тез

Татьяна Махмутова

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1. А. Затаевич «500 казахских песен и кюев» – Алматы, 2002
2. А. Затаевич «1000 песен казахского народа» – Алматы, 2002
3. К. Ченцова «Казахская музыкальная литература» 1 год обучения – Алматы, 2021
4. К. Ченцова «Казахская музыкальная литература» 3 год обучения – Алматы, 2021
5. М. Диканбаева, Ж. Мусина, Д. Ахметбекова «Казахская музыкальная литература» – Алматы, 2006
6. Т. Мухамеджанов «Любимые песни и мелодии»
7. Ә. Әбдінуров «Дала сазы»
8. Ә. Әбдінуров «Менің достарым»
9. С. Әбдінуров, Ә. Әбдінуров «Мәңгілік ел» – Нұр–Сұлтан, 2020
10. Қ. Абдуқеев «Хрестоматия (музыка мектебінің 1 сыныбына арналған)» – Алматы, «Әуен» 2010
11. Қ. Абдуқеев «Хрестоматия (музыка мектебінің 2 сыныбына арналған)» – Алматы, «Әуен» 2010
12. Л. Саухумова «Хрестоматия (музыка мектебінің 3 сыныбына арналған)» – Алматы, «Әуен» 2010
13. Ө. Жүсіпұлы «Хрестоматия (музыка мектебінің 4 сыныбына арналған)» – Алматы, «Әуен» 2011
14. П. Шегебаев, С. Елеманова «Казахская музыкальная литература» – Астана, 2011
15. С. Елеманова, Г. Омарова, С. Райымбергенова, П. Шегебаев «Казахская музыкальная литература» – Астана, 2006
16. А. Жайымов, С. Бүркітов, Б. Ысқақов «Домбыра үйрену мектебі» – Алматы, «Өнер» 1992
17. Т. Махмұтова «Растем с музыкой» – Нұр–Сұлтан, 2020
18. Е. Үсенов «Домбыра мен фортепиано арналған шығармалар» – Алматы, 2018
19. Қ. Ахмедияров «Дәулеткерей Жігер» – Алматы, 1995
20. А. Тоқтаған, Г. Елеусізқызы «Күй – қастерлі әуез» – Алматы, 1997
21. А. Тоқтаған, М. Әбуғазы «Құрманғазы. Күйлер» – Алматы, 2007
22. Ж. Жүзбай «Шертпе күйлерді төрт мектебі» – Астана, 2009
23. А. Тоқтаған, Г. Ұлтарыхова, М. Әбуғазы «Сүгір. Қаратау шертпесі» – Алматы, 2006
24. А. Тоқтаған «Саз зергері Қазанғап» – Алматы, 2001
25. А. Тоқтаған, М.Әбуғазы «Тәттімбет және арқа күйлері» – Алматы, 2005
26. А. Таниева «Өмір гүлі» әндер жинағы – Астана, 2009
27. А. Таниева «Отан – Ана, Жер – Бесік» – Алматы, 2014

28. А. Таниева, А. Есенов «Таудай болып өсеміз» – Алматы, 2011
29. А. Таниева «Бала дауысы арман қанатында»
30. Дүйсен Орынбай «Балдырған» Домбыра арналған жаттығулар, этюдтер, халық әуендері, күйлер жинағы. – Астана, 2012
31. Н. Шегебаева «Домбыраға арналған күйлер мен шығармалар» – Астана, 2006
32. Т. Мерғалиев, С. Бүркіт, О. Дүйсен «Қазақ күйлерінің тарихы» – Алматы, 2000

МАЗМҰНЫ

Алғыс сөз.....	3
Предисловие	6

БІРІНШІ БӨЛІМ

Қазақтың халық әндері мен кәсіби әндер

РАЗДЕЛ ПЕРВЫЙ

Казахские народные песни и народно-профессиональные песни

Еркем-ай.....	10
Әлди-әлди	10
Әлди-әлди	10
Жайлау	10
Гүлдерайым	11
Санамақ	11
Әй, Қалжан!	11
Халау-ләй	11
Толғану	12
Ақсақ қыз	12
Қараторғай	12
Мұхидан-Шайбан	12
Ғаләлім	13
Бұраңбел	13
Сары Арқа	13
Соқырдың зары	13
Әліппе	14
Мына заман!	14
Алма ағашта қос алма	14
Әлди бөпем	14
Молдабай әні	15
Арман көп-ай	15
Елім-ай	15
Сәбен шал	15
Бесік жыры	16
Бипыл	16
Жалпы әлем	16
Желсіз түнде жарық ай	17
Айым-ай, күнім-ай!	17
Николай	17
Ай, құрбым!	17
Ой, бала	18
Айттым сәлем, Қаламқас	18
Әгәй-көгай	18

Қамболат	18
Көкшетау	19
Маралды-ай	19
Қалқатай	19
Арман 2	19
Сегіз қыз	20
Қараторғай	20
Лиллә-лэй	20
Харарау, қалқаш	20
Ақ тамақ	21
Қоғалы көл	21
Қараңғы түнде тау қалғып	21
Әмірхан	22
Бал Хадиша	22
Әмірхан 2	23
Соғыс күй	23
Ах, дариға-ай!	23
Қыз Жібек	23
Қарақаткөз	24
Тұрымтай	24
Қос қалқа	21
Маусымжан	25
Алдам жар	25
Ғазиза-ай	25
Ах көз!	26
Тілек батам	26
Күнім-ай	26
Бір бала	27
Бұрылтай	27
Дүние-ай	27
Асыл достар	28
Күләйжан	28
Жеңеше	28
Жайдарман	29
Сағындым сәулем	29
Қыздардың зары	29
Халилау	29
Уәйәй	30
Ақ сиса	30
Ақ Дариға	30
Әгаги қалқаш	31
Ой-ой-ау	31
Темір сұр	31
Үкілімай	31

Ақ қайың	32
Ақ койлек	32
Ақсалай	32
Ақ саусақ	33
Алатау	33
Құрбым-ай	33

ЕКІНШІ БӨЛІМ

Күйлер

РАЗДЕЛ ВТОРОЙ

Кюи

Ақсақ құлан	35
Ертең кетем	35
Көбік шашқан	35
Әуен	36
Боз жорға	36
Қосбасар	36
Кісен ашқан	37
Жастар биі	37
Наз қоңыр	37
Қос алқа №2	38
Ұзақ ақжелең	38
Өрнек	38
Сал күрен	39
Ерке атан	39
Жолаушы	39
Кең жайлау	40
Қыз ақжелен	40
Табалдырық қосбасар	40
Қызық қайын	41
Жеңгем сүйер	41
Ақсақ киік	41
Орынбай ақжелең	41
Ата толғауы	42
Тойбастар	42
Сары Арқа	42
Аман бол, шешем, аман бол	43
Бұраңбел Ақжелең	43
Дайрабай	43
Көңілді бикеш	43
Бозшолақ	44
Балбрауын	44
Шынаяқ тастар	44
Адай	45

Той бастар	45
Арман	45
Кеңес	46
Ақжелен	46
Сылқым қыз	46
Сегізінші март	47
Заман-ай	47
Ерке сылқым	48
Кербез қыз	48
Кіші Қаратөс	49
Сал күрең	49
Би күй	49
Көркем ханым	50
Мереке	50
Өттің дүние	51
Жастық шақ	51
Өмір жолы	52
Балжан әйел	52
Қосбасар№1	52
Қосбасар№2	53
Қара жорға	53
Көңіл толқыны	53
Шақабай Шалап	54
Келіншек	54
Атырау	54
Алатау	55
Шалқыма	55
Аңшының зары	55
Ыңғай төк	56
Қосбасар	56
Саранжап	56
Мереке	57
Жекпе-жек	57
Әсем қоңыр	57
Қос алқа№1	58
Құдаша	58
Балдырған	59
Баздағым	59
Желмая	59
Көк дөнен	60
Боз айғыр	60
Бала қуанышы	61
Кеңес	61
Сарын	61

Шалқыма	62
Сағат 1-түрі	62
Сағат 2-түрі	62
Ойын	62
Наурыз	63
Жасырынбақ	63
Қуаныш	63
Жарыс	64
Пәбескі	64
Перовский марш	65
Не кричи, не шуми	65

ҮШІНШІ БӨЛІМ

Қазақстан композиторларының шығармалары

РАЗДЕЛ ТРЕТИЙ

Произведения композиторов Казахстана

Бесік жыры	67
Жук и Пчела	67
Күшік	67
Я молчу!	68
Жәмілер қорғаны	68
Қара төбет	68
Қарағия	68
Таңертеңгі жаттығу	69
Туған жер	69
Біз – өмірдің гүліміз	69
Жаңбыр	69
Тампаң торғай	70
Ақ жол	70
Аналар мерекесі	70
Анашым	71
Алғашқы қоңырау	71
Жігер	71
Волк и Зайка	72
Күн мен түн	72
Бегемотик	72
Наурыз	72
Өмір гүлі	73
Жыл мезгілдері	73
Сороки	73
Марғау	73
Жыл мезгілдері – Күз	74
Колыбельная Еңлік	74

Ақ когершін	74
Жаңа жылға – жаңа жыр	75
Қыдыр атаның батасы	75
Қошақаным	75
Әләйлім	76
Сал Қожабек	76
Бүлдіршіннің арманы	76
Наурыз тойы	76
Бақсы	77
Жас өтті	77
Жеңіс күні	77
Алан мен бала – киіктер	77
Жетімнің әні	78
Торғай	78
Балалар биі	78
Көбелек	78
Мүслипа мен Мейрам	79
Балдырғандар биі	79
Құстар	79
Құлын	80
Бүгіл	80
Отан	80
Қарлығаш	81
Қарағай	81
Солнышко	81
Бесік жыры	81
Жайдарман	82
Қазақ қызы	82
Жайлауында жүрегім	82
Қарғам-ау	83
Симфоническая поэма «Жайлауда»	83
Жаным-ау	83
Фантазия	83
Заман ай	84
Қазағым	84
Ғашығым – әнім	84
Күз сайы	85
Аяулым	85
Іңкәр	85
Қазақы дастарқаным	86
Отан – ана, жер – бесік	86
Аспанға гауһар шашқан кез	86
Ақ желкен	87
Сова	87

Бақ Орда	87
Плач Мыстан	88
Соқыр қыз өлеңі	88
Қызғалдағым	88
Кругом вода	88
Мамочка	89
Жыл мезгілдері – Қыс	89
Грустный зайка	89
Ұстаз	90
Мемктебім	90
Бибігүл	90
Каша	91
Қос қарлығаш	91
Сарбаз парызы	91
Ескі ән	92
Құрбым-ай	92
Шолпан	92
Қазақ маршы	93
Жан дала – Жәннат дала	93
Жария	93
Қаржас	94
Мен оқушы атандым	94
Ария Кебека	94
Беззаботный муравей	94
Әдебиеттер тізімі	95

ISBN 978-601-326-893-4

Қазақ әндері, домбыра күйлері және Қазақстан композиторларының
шығармалары негізіндегі сольфеджио пәнінен

МУЗЫКАЛЫҚ ДИКТАНТТАР

Балалар музыка мектептері мен өнер мектептерінің студенттеріне арналған

МУЗЫКАЛЬНЫЕ ДИКТАНТЫ

по сольфеджио

на основе казахских песен, домбровых кюев и произведений
композиторов Казахстана

Для учащихся Детских музыкальных школ и школ искусств

Басуға 06.01.2025 жылы қол қойылды
Шартты баспа табағы 10.4 Пішімі 60/84_{1/16}
Таралымы 500 дана Тапсырыс 0010
«Бұлатов А.Ж.» жеке кәсіпкер
010000, Астана қ., Керей, Жәнібек хандар к-сі, 22-38
Тел.: 87086950105 e-mail: masterpo08@mail.ru